

Literatura k předmětu Raně středověká pohřebiště (Š. Ungerma)

pozn.: nejdé o žádnou vyčerpávající bibliografii k tému, jen o seznam literatury citované na přednášce

Děti v antice a v raném středověku

- Krausse, D. 1998: Infantizid. Theoriegeleitete Überlegungen zu den Eltern-Kind-Beziehungen in ur- und frühgeschichtlicher und antiker Zeit. In: Studien zur Archäologie der Kelten, Römer und Germanen in Mittel- und Westeuropa. Internationale Archäologie, Studia honoraria 4. Rahden, 313-352.
- Pawleta, M. 2004: Re-constructing childhood in archaeology. EAZ 45, 181-197.
- Beilke-Voigt, I. 2004: Kinderdefizite und Kinderfriedhöfe – Zur Sonderstellung des Kindes im Bestattungsritual anhand archäologischer und ethnologischer Quellen. EAZ 45, 271-295.
- Häusler, A. 1968: Kritische Bemerkungen zum Versuch soziologischer Deutungen ur- und frühgeschichtlicher Gräberfelder – erläutert am Beispiel des Gräberfeldes von Hallstatt. EAZ 9, 1-30.
- Lohrke, B. 2004: Kinder in der Merowingerzeit. Gräber von Mädchen und Jungen in der Alamannia. Freiburger Beiträge zur Archäologie und Geschichte des ersten Jahrtausends 9, Rahden/Westf.
- Etter, H. F. – Schneider, J. E. 1982: Zur Stellung von Frau und Kind im Frühmittelalter. Eine archäologisch-anthropologische Synthese. Zeitschrift für Schweizerische Archäologie und Kunstgeschichte 39, 48-57.
- Dette, Ch. 1994: Kinder und Jugendliche in der Adelsgesellschaft des frühen Mittelalters. Archiv für Kulturgeschichte 76, 1-34.
- Schwarz, H. W. 1993: Der Schutz des Kindes im Recht des frühen Mittelalters. Eine Untersuchung über Tötung, Missbrauch, Körperverletzung, Freiheitsbeeinträchtigung, Gefährdung und Eigentumsverletzung anhand von Rechtsquellen des 5. bis 9. Jahrhunderts. Bonner historische Forschungen 56, Siegburg.
- Néraudeau, J.-P. 1987: La loi, la coutume et le chagrin. Réflexions sur la mort des enfants. In: Hinard, F. (ed.), La mort, les morts et l'au-delà dans le monde romain. Caen, 195-208.
- Allély, A. 2003: Les enfants malformés et considérés comme *prodigia* à Rome et en Italie sous la République. Revue des études anciennes 105, 127-156.
- Martin-Kilcher, S. 2000: Mors immatura in Roman world – a mirror of society and tradition. In: Pearce, J. – Millet, M. – Struck, M. (eds.), Burial, Society and Context in the Roman World. Oxford, 63-77.
- Mays, S. 2000: The archaeology and history of infanticide, and its occurrence in earlier British populations. In: Sofaer Derevenski, J. (ed.), Children and Material Culture. London – New York, 180-190.

Tradiční velkomoravská chronologie a její revize

- Hrubý, V. 1955: Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na valách“. Praha.
- Poulík, J. 1957: Výsledky výzkumu na velkomoravském hradišti „Valy“ u Mikulčic I. Zpráva za r. 1954-1956. PA 48, 241-338.
- Poulík, J. 1963: Dvě velkomoravské rotundy v Mikulčicích. Praha.
- Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě. Praha.
- Dostál, B. 1991: Zur Datierungfrage des grossmährischen Schmucks. In: Chronologische Fragen des 7.-10. Jahrhunderts. Archäologische Konferenz des Komitates Zala und Niederösterreichs II. Traismauer, 15.-16. 10. 1990 (Sonderdruck Zalai Múzeum 3), 81-87.
- Dostál, B. 1990: Několik poznámek k objevu prvních velkomoravských kostelů ve Starém Městě. In: Staroměstská výročí, Brno, 35-42.
- Galuška, L. 1996: Uherské Hradiště - Sady. Křesťanské centrum říše velkomoravské. Brno.
- Hanuliak, M. – Rejholcová, M. 1999: Pohrebisko v Čakajovciach (9.-12. storočie). Vyhodnotenie. Nitra.

Klanica, Z. 2006: Nechvalín, Prušánky. Čtyři slovanská pohřebiště. Díl I. Příspěvek ke chronologii časně středověké hmotné kultury ve střední Evropě. Díl II. Katalog. Spisy Archeologického Ústavu AV ČR Brno 28. Brno.

Chorvátová, H. 2004: K relativnej chronológii pohrebiska Staré Město v polohe Na valách. Acta Historica Neosoliensia 7, 199-236. v ISu ve formátu pdf

Ungerman, Š. 2005: Ženský šperk staršího velkomoravského horizontu. AR 57, 707-749. v ISu ve formátu pdf

Ungerman, Š. 2006: Tzv. předkötlašský horizont a počátky velkomoravského kostrového pohřbívání. AH 31, 351-369.

Ungerman, Š. 2007a: Raně středověké pohřebiště v Dolních Věstonicích – Na pískách. Brno (rkp. doktorské dizertační práce, dostupný z: http://is.muni.cz/th/18484/ff_d/text.pdf).

Třeštík, D. 2001b: K poměru archeologie a historie. AR 53, 357-361.

Metody pro vytváření chronologie

Eggert, M. K. H. 2001: Prähistorische Archäologie. Konzepte und Methoden. Tübingen – Basel.

Steuer, H. 1998: Datierungsprobleme in der Archäologie. In: Düvel, K. (Hrsg.), Runeninschriften als Quellen interdisziplinärer Forschung. Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde (RGA) 15. Berlin – New York, 129-149.

Theune, C. 1995: Möglichkeiten und Grenzen der Seriation. Ein Diskussionbeitrag. EAZ 36, 323-341.

Zábojník, J. 1991: Seriation von Gürtelbeschlaggarnituren aus dem Gebiet der Slowakei und Österreichs (Beitrag zur Chronologie der Zeit des awarischen Kaganats). In: Čilinská, Z. (ed.), K problematike osídlenia stredodunajskej oblasti vo včasnom stredoveku. Nitra, 219-321.

Šmejda, L. 2003: Hlavní osy variability pohřebního ritu na lokalitě z mladšího eneolitu a starší doby bronzové u Holešova, okr. Kroměříž. In: Šmejda, L. – Vařeka, P. (eds.), Sedmdesát neustupných let. Sborník k životnímu jubileu prof. Evžena Neustupného. Plzeň 2003, 179-198.